

Flos Tiliae ([Tiliaceae](#))Ihlamur çiçeği

Değişik Tilia türlerinin kurutulmuş çiçek durumlarıdır.

Yayılışı: Drog elde edilen 2 türden biri olan *Tilia cordata*'nın Türkiye'de yetiştiği kesin değildir. Diğer tıbbi tür *T. platyphyllos* ise seyrek olarak görülmektedir.

Bütün Karadeniz bölgesinde *T. rubra*, Marmara bölgesinde ise *T. tomentosa* (*T. argentea*) yaygın olarak yetişmektedir.

Kullanılan kısımları: Çiçekleri (Tiliae flos).Çoğu kez sadece çiçekleri değil, çiçek durumunun orta damarından çıktığı brakteler ile birlikte çiçekler, drog olarak satılmaktadır.Etken bileşikleri: Müsilaj (*T. platyphyllos* %6.5, *T. rubra* %6.2, *T. tomentosa* %7.2); flavonlar, özellikle kempferol ve kersetin türevleri; %2 civarında tanen ve lökoantosiyanidin ;% 0.02-0.1 oranında uçucu yağ taşımaktadır.

- uçucu yağ ve flavonoidleri nedeniyle antispazmodik ve diüretik etkileri de vardır. Soğuk algınlığı rahatsızlıkları ve öksürüklerinde yumuşatıcı, rahatlatıcı ve terletici çayları kullanılır, tek çayı olduğu gibi karışım çayların da bileşimine girer.
- İnfüzyon halinde %1 kullanılır.
- *Asparagus officinalis*-Kuşkonmaz-Liliaceae
- Kurutulmuş kök ve rizomlar
- Kurutulmuş kök ve rizomlar kull. BU tür dikensiz ve otsu bir bitkidir. Avrup ave Ülkemizde sebze olarak yetişir.Parmak kalınlığında esmer renkli ve özel kokulu parçalar halindedir.
- 1.5-2m boyunda .Yaprak olarak görülen aslında metamorfoza uğramış dallardır. 0.5 cm çaplı kırmızı meyveleri vardır.
- Şekerler, saponin,u.yağ ve asparagin taşır. İdara söktürücü ve kum dökücü etkilere sahiptir.
- Diüretik etki taşıdığı sarsapozit yapısındaki triterpenik saponozitlerden ileri gelir. Diüretik etki kuvvetlidir. Direkt olarak böbreklerdeki epitel hücrelerine etkir bu yüzden irritan etkiside vardır.
- Dekoksiyon hazırlanır%5 ve günde 3-4 bardak içilir.
- *Borrago officinalis*-Hodan –Borraginaceae
- Çiçekler helisel şekilde kıvrılmış durumdadır. Çiçekler açıldıkça helezon açılır. Tek yıllık her tarafı tüylerle kaplı küçük bir bitkidir. Yetiştği bölgeye göre Şubat'dan Temmuz'a kadar çiçek açabilir.Genellikle meşelerin arasında bulunur. Fransızca adı" Bourrache" dir. Ter getiren anlamına getirir. Hem diüretik hem südorifiktir.çiçekleri kull. Çiçekler gölgede,havadar bir yerde kurutulursa mavi rengi kaybolmaz. Çiçeklerin bileşiminde % 10 müsilaj taşır. Mavi renk antosiyanozitlerden ileri gelir.%15-17 mineral ayrıca KNO₃ de vardır. Diüretik etki bundan ileri gelir. Tanen, nitrat tuzları müsilaj ve saponin ,rezin taşır
- Çiçeklerden infüzyon% 5 lik hazırlanır..
- İdrar arttırıcı, terletici ve ateş düşürücü etkileri var.
- *Glycyrrhiza glabra*-meyan-Leguminosae

- Kök ,kull. 50-100cm yükseklikde tüysüz yapraklı mavimsi-mor çiçekli,çok yıllık otsu bir bitkidir. Toprak altında uzun silindirik kök ve rizomları vardır.
- %2-15 triterpenik saponinler,özellikle%2-12 glisirizin(glisirizik asitin amonyum ve kalsiyum tuzu) diğer triterpen saponinlerglabranin A ve B,glabrolit. kökler en az %4 glisiretik asit ve %25 suda çözünür bileşik içermelidir. sterol 30 dan fazla flavonoit. Glisirizik asitin antimikrobiyel, antispazmodik ve antienflamatuar etkisi vardır.
- Saponin de daha önce belirtildiği üzere temizleyici özellik sağlar. Bu özellikleriyle
- meyankökü, idrar artıcı, idrar yolları temizleyici ve kum oluşumlarında etkilidir.
- Potasyum kaybına neden olan diğer ilaçlarla(tiazid diüretikler gibi) kullanıldığında etkielrini şiddetlendirebilir.
- Gramineae
- Zea mays Mısır püskülü
- Mısır püskülü etkisini karbonhidratlarsaponin ve potasyum
- tuzlarından alır. Mısır püskülü, **diüretik** ve idrar yolları temizleyicisidir.
- İçerdiği potasyum sayesinde, idrar söktürü-
- cü olarak rahatlıkla kullanılır. Mukoza koruyucu
- özelliği de olan bitki, idrar yollarının irritasyonunda, taş ve kum oluşumlarında kullanılır. Ayrıca
- Kiraz sapının bileşiminde potasyum tuzları ve tanen vardır. İdrar söktürür. Böbreklerde
- biriken zararlı maddelerin atılmasına yardımcı olur.
- Acorus calamus (Eğirkökü)-Areceae
- Kurutulmuş rizomlar 50-125 cm yükseklikde çok yıllık otsu bir bitki.Anadoludan Avrupaya yayılmıştır 8 tıbbi bitki olarak) (Sapanca, Beyşehir gölü).Rizomlar sonbaharda toplanır. Dış kabuk soyulduktan sonra / soyulmadan güneşte kurutulur.
- Kokusu baharlı, hoş,lezzeti acıdır. Uçucu yağ içerir ; öjenol,asamil lakol ve asaron
- Böbrek taşı,kum ,mesane hastalığı,sistitde eskiden beri kullanılır.

Filipendula ulmaria –Meadowsweet-
çayır kraliçesi / keçi sakalı -Rosaceae

- Çok yıllık bir bitki 120 cm boyunda,küçük krem renkli çiçekleri var.
- Keçisakalı Avrupa ve Asya'nın ılıman bölgeleri, Türkiye'nin Marmara, Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgesinde yabani olarak yetişir. Genellikle ırmak kenarları, bataklık yöreler, mezarlıklar, çimenlik ve nem-li meralarda yetişir. Kökleri oldukça derinlere giden sağlam, sürünen ve saçaklı bir kökü Poli fenolik tanenler % 10-15
- Flavonoitler %3-4 (rutin kersetin, kamferol)
- Tanenler %10-15

- Diüretik etkisi Komisyon E de kayıtlı. British Herbal Compediumda da kayıtlı
-
- Radix ononis-Kayıskıran kökü,yandak,kayık çiçeği-Legumiosae
- Ononis bitkisinin ülkemizde doğal olarak yetişen 2 alt türü vardır. Sps. antiquorum ve leiospermum
- Kurutumuş kökler kull. 30-60 cm yükseklikde kuvvetli köklü,dikenli pembe çiçekli odunlu ve çok yıllık bir bitkidir.Anadoluda yaygın bir bitkidir.Halka arasında kökler idrar arttırıcı ve taş düşürücü olarak kull
- İzoflavonoit ve glikozitlerini,uçucu yağ, saponinler ve triterpenler, steroller, lektinler ve mineraller taşır.
- İdrar arttırıcı ve taş düşürücü olarak çok eski zamanlardan beri kullanılan bir drogdur.
- Haricen antiseptik ve yara iyi edici etkilerinden dolayı ekzema ve buna benzer hastalıklarda kullanır.
- Köklerden hazırlanan çay/galenik pre.idrar arttırıcı ve taş düşürücü olarak toplam 6-12 gr arası drog olacak şekilde günde 2-3 kez kull(infüzyonu) Kullanım sırasında bol miktarda su içilmelidir.
- Yan etki, ilaç etkileşmesi ile ilgili herhangi bir kayıt bulunmamaktadır.
- Kalb, böbrek rahatsızlıklarından dolayı oluşan ödemlerde kullanılmamalıdır. Toksikite ile ilgili bir kayıt bulunmamaktadır

Betula pendula,B. pubescens- huş- Betulaceae

- Avrupanın büyük bir kısmında,ülkemizde Kayseri, Sivas, Artvin, Trabzon, Bingöl, Ağrı, Doğu Karadeniz bölgesinde doğal olarak yetişmektedir. 30 m yükseklikte ağaçtır.
- Yaprakları halk arasında idrar söktürücü,romatizma ağrılarını giderici, kan temizleyici ve haricen cilt ve saç problemlerinde kull
- EscopVe Alman farm.'ne kayıtlı
- Flavonoitler(hiperozit, rutin,kersetin, kersetol)
- Na,K, K, Mg, Ca,Fe, Mn,Zn; Cu,triterpenoitler,gallotanenler,proantosiyani-
- dinler,u.yağ, askorbik asit, alanin, aspartik asit
- Glomerular filtrasyon hızını ve idrar hacmini arttırıcı,antimikrobiyal, antidiyabetik etkileri bulunmaktadır. Böbrek taşlarından kaynaklanan enflamasyonlarda,üriner sistemin bakteriyel enfeksiyonlarında ve romatizmal şikayetlerde tedaviye yardımcı olarak diüretik olarak kull. Herhangi bir diüretikle birlikte bol miktarda alınırsa dehidrastasyon görülebilir. Kalb ve böbrek fonksiyon bozukluklarında ve bunlardan kaynaklanan ödem varlığında kullanımı kontrendikedir. 2 aydan fazla kullanılmamalıdır.
- Yan etki; herhangi bri diüretikle beraber alındığında dehidratasyon görülebilir.
- 2aydan fazla kullanılmamalı,

- Gebelikte doktora danışılacak
- İlaç etkileşimleri ile ilgili kayıt yok

Equisetum arvense Kırkkilit otu-At kuyruğu otu Horse tail- Equisetaceae

- Asya,Amerika'da ve Avrupa'da yetişir. Türlerinin kurutulmuş dallarıdır.
- Bileşimi:%10 inorganik maddeler silisik asitve K tuzları
- flavonoidler
- Bazı saponinler ve kafeik asit
- Halk arasında diüretikolarak kullanılıyor. Zayıf bir diüretik
- İngiltere de diüretik olarak kullanılan çayları ve diğer bitkilerle beraber hazırlanan tabletleri piyasa da var.
- 2-4 gr drog 5 dak kaynatılıp kullanılıyor. (1 çay kaşığı 1.0 gr)
- Soğukta maserasyonda hazırlanabilir